

Отже, можна зробити висновок, що особливістю діяльності системи Національної поліції в умовах правового режиму воєнного стану є реалізація комплексних заходів для забезпечення внутрішньої та зовнішньої безпеки держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
2. Про утворення як юридичної особи публічного права міжрегіонального територіального органу Національної поліції – Департаменту поліції особливого призначення «Об'єднана штурмова бригада Національної поліції України «Лють» : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2023 року № 30.
3. Про організацію діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану : Наказ МВС України № 277 від 10 березня 2023 року.
4. Балабан О.В., Ляшенко О.М. Національна поліція України: правові засади функціонування в умовах воєнного стану. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2022. №4. С. 40-55.
5. Чижевський О. С. Національна поліція України: виклики та перспективи в умовах воєнного стану. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2023. № 4.

КОВАЛЕНКО Віктор – старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ

СКРИПКА Олександр – старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ

Забезпечення публічної безпеки і порядку є одним із ключових завдань Національної поліції України, яке визначено в Законі України «Про Національну поліцію». Ефективність виконання цього завдання значною мірою залежить від якості нормативно-правового регулювання діяльності поліції в цій сфері, однак на

сьогоднішній день питання забезпечення публічної безпеки і порядку закріплені у положеннях чинних нормативно-правових актів фрагментарно. Крім того відсутні комплексні нормативно-правові акти, які б визначали організаційно-правові засади діяльності поліції у цій сфері.

Зазначимо, що під час реформування органів внутрішніх справ, яке розпочалося у 2014 році, створення нового правоохоронного органу – Національної поліції України, замість міліції, ряд спеціалізованих нормативно-правових актів, які визначали особливості діяльності щодо забезпечення публічної безпеки і порядку, втратили свою чинність. Серед них, наприклад, можна назвати наказ МВС України «Про заходи щодо вдосконалення системи комплексного використання сил і засобів в охороні громадського порядку» від 30 вересня 2009 року №505, яким окрім загальних питань забезпечення публічної безпеки і порядку було затверджено Порядок організації роботи органів внутрішніх справ щодо забезпечення охорони громадського порядку, а також Типовий план пошукових заходів, спрямованих на затримання злочинця (злочинців) на вулицях та в інших громадських місцях (умовна назва “Спіраль”). Не заперечуючи того, що втрата чинності названих документів була обумовлена зміною базового законодавства, а також запровадженням нових підходів в діяльності Національної поліції України, можемо констатувати, що за майже десять років її існування питання нормативно-правового регулювання діяльності поліції щодо забезпечення публічної безпеки і порядку не отримали належного врегулювання.

На сьогоднішній день окремі питання забезпечення публічної безпеки і порядку поліцією врегульовано такими нормативно-правовими актами:

- Законом України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року №580-VIII;
- Закон України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 року № 3353-XII;
- Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22 червня 2000 року № 1835-III;
- Про затвердження Порядку організації робіт із забезпечення громадського порядку та громадської безпеки під час проведення футбольних матчів: постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2012 року № 341;
- Про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведених місць для проведення масових спортивних та культурно-видовищних заходів : постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 року № 2025
- Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10 серпня 2016 року № 773;
- Про затвердження Положення про патрульну службу МВС: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 02 липня 2015 року № 796\$
- тощо.

В юридичній літературі неодноразово здійснювалися спроби класифікації

Окремо в межах нашого дослідження слід зупинитися на наказі Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів» від 23 серпня 2018 року № 706 [1].

Як зазначається в спеціалізованій літературі: «Основною метою Концепції є заміна застарілої реактивної моделі поведінки під час забезпечення публічної безпеки та порядку в разі проведення масових заходів новою – проактивно орієнтованою» [2, с. 125]. Позитивно оцінюючи прийняття вищеназваного нормативно-правового акту, зазначимо, що він є програмним документом і не визначає організаційно-правових засад забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів, зокрема, видів нарядів, вимог до них, особливостей несення ними служби, форм та методів їх діяльності, алгоритмів дій за різними обставинами тощо.

У 2019 році головою Національної поліції України було затверджено Стандартні операційні процедури щодо забезпечення публічної безпеки і порядку органами та підрозділами Національної поліції України у зв'язку з проведенням масових заходів, які визначали організацію здійснення заходів щодо забезпечення публічної безпеки та порядку в публічних (громадських) місцях у зв'язку з проведенням масових заходів. Однак, названий документ стосувався питань забезпечення публічної безпеки і порядку лише під час проведення масових заходів і не визначав загальних питань діяльності поліції у цій сфері. До того ж він не має статусу нормативно-правового акту, а є організаційно-розпорядчим документом.

Неодноразово науковцями висловлювалися пропозиції щодо необхідності прийняття базового закону, який би визначав організаційно-правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку. Так, наприклад, О.В. Батроченко у своєму дисертаційному дослідженні обґрунтовує доцільність прийняття Закону України «Про охорону публічної безпеки і порядку», в якому визначити загальні засади охорони публічної безпеки і порядку, принципи та гарантії в цій сфері, коло суб'єктів охорони та розподіл між ними функціональних обов'язків [3, с. 143]. У 2018 році був зареєстрований проєкт Закону України «Про публічний порядок» [4]. Однак, на нашу думку, навряд чи прийняття таких нормативно-правових актів визначило б специфіку діяльності органів і підрозділів Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку.

Підсумовуючи зазначимо, що, на нашу думку, питання забезпечення публічної безпеки і порядку органів і підрозділів Національної поліції України повинні знати своє законодавче закріплення на рівні спеціалізованого відомчого нормативно-правового акту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів : наказ МВС України від 23.08.2018 р. № 706. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS873.html (дата звернення: 01.12.2024).
2. Ульянов О.І., Николаєв О.Т., Бахчеван Є.Ф. Запровадження скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів у діяльності Національної поліції України. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2021. № 1 (1). С. 123-131.
3. Батраченко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Сумський державний університет. Суми, 2017. 218 с.
4. Проект Закону України «Про публічний порядок» від 19 листопада 2018 року №9300. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64953

КРИВОНОС Максим – доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ДОПУСТИМІСТЬ ОБМЕЖЕННЯ ОКРЕМИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Особливі правові режими, які можуть вводитись на всій території України або окремих її місцевостях, допускають можливість тимчасового обмеження окремих прав і свобод людини. Зазначене твердження виходить з положень ст. 64 Конституції України, де вказано, що «в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. За жодних умов не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 Конституції» [1].

Метою даних тез є спроба визначення умов допустимості обмеження окремих прав і свобод людини, що здійснюється в умовах воєнного стану.

У законі України «Про правовий режим воєнного стану» розкривається визначення воєнного стану та дається вказівка стосовно відображення переліку прав, які підлягають обмеженню. Так, воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування